

Reisen til ALEXANDRIA

AV ELISABETH SWENSEN
FOTO: TORGEIR GILJE LID

>Thank you very much for your kind e-mail of 08.09.2002 regarding your readiness to donate 40 copies (put together in 3 books) of the medical magazine entitled "UTPOSTEN". We, by all means, welcome such a contribution which is a concrete demonstration of the collaboration of the international community to support the BA.

Kindly note the donation will be recognized in the name of your distinguished board.

Looking forward to seeing you in Egypt and receiving your generous donation.

With best regards,
Prof. Youssef Ziedan
Director of the Manuscripts and Acquisition Departments
Bibliotheca Alexandrina<

Det var Gunnars idé, jeg synes det er riktig å fortelle det. Gunnar Strøno er medlem av Utpostens redaksjon. «Jeg foreslår at vi donerer Utposten til det nye biblioteket i Alexandria» sa han på vårt nest siste redaksjonsmøte i vår. Vi var samlet på Jøa, i Olav Duuns rike, og tankene var akkurat passe store. Jeg er stolt av å kunne si at ikke ett av redaksjonens (inklusive sekretærens) til sammen seksten øyenbryn løftet seg en millimeter. Redaksjonskollega Erik Jesman Pedersen er en handlingens mann. Han sørget for at bokbinder ble kontaktet. Utposten 1998–2002 i blått kalveskinn med gullskrift var bestillingen. Deretter skrev han til biblioteket som ikke bare aksepterte vår generøse donasjon (se over), men også ønsket oss velkommen til å overrekke gaven in persona. Erik bestilte flybilletter tur-retur Kairo samt plasser på toget mellom Kairo og Alexandria. «De er fort gjort,» pleier Utpostenvenn og kollega Ola Lilleholt å si.

Bibliotheca Alexandrina

Bibliotheca Alexandrina var biblioteket til antikkens viktigste akademiske institusjon, Mouseion, musenes tempel. Det var ett av oldtidens største underverk i kraft av å være den gamle verdens største senter for kunnskap. Det ble bygget av Ptolemaios I som ble farao av Egypt etter Alexander den Store. Bibliotekets boksamling brant delvis opp i år 48 e.Kr, men biblioteket fortsatte å ha betydning i ytterligere 300 år inntil det ble helt ødelagt i år 391 e.Kr. Biblioteket samlet lærde fra hele verden og dannet kimen til vår tids universiteter.

Det er nå 12 år siden president Mubarak la ned grunnstenen til biblioteket. Han uttalte da at biblioteket var en gave til menneskeheten. Time Magazine kalte gjenåpningen av biblioteket «recreating a jewel». Bibliotheca Alexandrina er verdens største bibliotekbygg og er et internasjonalt samarbeidsprosjekt mellom Egypt, UNESCO, og UNPD (United Nations Development Program). Det har plass til 8 millioner bøker. Selve bygget er tegnet av det norske arkitektfirmaet Snøhetta. Fasaden er dekorert med skrifttegn fra alle tider og språk. (Vi fant Å'en strategisk plassert høyt oppe nær hovedinngangen. Redaksjonen gledet seg høylytt. Det er typisk norsk å være norsk.)

Utpostens redaksjon og sekretariat i Bibalex. F.v. Elisabeth Swensen, Gunnar Strønø, Tone Skjerven, Erik Jesman Pedersen, Tove Rutle, Jan-nike Reymert, Torgeir Gilje Lid og Frode Forland

First we take Cairo

Turen til Alexandria gikk altså via Kairo. Det høres liksom så tilforlatelig ut. «Via Kairo». Kairo er alt annet enn tilforlatelig, og for Utpostens del kan man knapt tenke seg noe fjernere og mindre relevant. Med sine 16 millioner innbyggere (pluss bortimot 8 millioner som pendler inn til byen på dagtid) er den verdens nest største by og en av verdens mest forurensede. I vår globaliserte verden er det stadig flere steder – også fjerntliggende – som er slik at man umiddelbart føler seg litt hjemme eller i det minste klarer å definere noen gjenkjennelige strukturer selv

om man aldri har vært der før. Gjenkjennelsen tjener som en knagg å henge nye observasjoner og opplevelser på. Kairo er blottet for knagger. I en av guidebøkene sto det at Kairo er en «kompromissløs by som utløser to slags følelser hos førstegangs besøkende, enten akutt hjemlengsel eller brutal tiltrekning». Sansene blir bokstavelig talt voldtatt (på godt og vondt, om det er lov å formulere seg slik). Av støy: vanvittige bilhorn, musikk, bønnerop. Lukter: eksos, mat, søt tobakk fra utallige vannpiperøykende menn, og ekskrementer. Synsintrykk: folk i alle tenkelige ut-

Frode Forland overrekker en hilsen fra statsråd Kristin Clemet til professor Youssef Ziedane

gaver og tilstander, saueflokker på fortauet, bugnende markedsboder med alt som kan kjøpes for penger. Det hele passet inn i – eller snarere presset inn i – en tilsynelatende kaotisk bygningsmasse og brølende trafikkmaskiner. Urbane europeere ser alltid etter parker når de kommer til en by, steder der sjelen og føttene kan få hvile. Kairo har bare Nilen. Nilen er kjølig og rolig med siv langs bredden, selv inne i byen. Der bodde Utposten, på en øy i Nilen, Gezirah. Utposten på øya, det passet godt! Derfra tok vi selvsagt ekskursjoner til pyramidene og andre severdigheter som ikke skal omtales her. Viktigere er det at vi fikk tid til å reflektere over vår periode som redaksjon og forberede både vårt ærend i Egypt og det forestående oppbruddet for denne redaksjonen. Noen ganger må man ta et par skritt tilbake, skape avstand for å se for eksempel et maleri. Slik var det var perfekt å sitte på en øy i Nilen, omgitt av det prinsipielt ugjennomtrengelige Kairo, og tenke på Utposten

Utposten i Alexandria

Vi tok tog ut til kysten, gjennom det fruktbare, flate Nildeltaet. Alexandria ligger som et perlekjede langs kysten. Den er også en storby med sine 5 millioner innbyggere, men har ikke Kairos kompakte intensitet. Alexandria bærer preg av å ha vært en verdensby med ansiktet vendt mot Europa. I resepsjonen på Hotel Cecil er den britiske atmosfæren bevart. Man sitter veloppdraget innrammet av mørkt treverk og kremgule tekstiler mens man nipper til en gin&tonic. Men det er en illusjon. Ramadan innledes mens vi er der. Ingen tvil om at vi er blant muslimer. På radioen opplyser de om økt trafikkfare på ettermiddagen rett før solnedgang, når alle sjåførene har lavt blodsukker og er sultne og sinte.

(«Økt trafikkfare» har for lengst mistet sin betydning. Nærdøden-opplevelse er en objektiv beskrivelse av en helt vanlig egyptisk drosjetur. Prinsippet er å stappe inn så mange passasjerer det er plass til i verdens dårligste, skitneste, mest bulkede bil før sjåføren kaster seg ut i trafikken – uten lys, med til gjengjeld med kassettspiller – i åpen konkurranse med de andre på vegen.) Når solen går ned er det mat og fest. Utposten blir invitert til bords over alt. Det er som på bygdene hjemme, i alle fall før i tiden. Gjestfrihet er gjenkjennelig!

På formiddagen 7. november ankom vi biblioteket med Utposten under armen og introduksjonsbrev fra utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet på innerlomma. Torgeir Gilje Lid var delegasjonsleder og hadde regien på vårt program. Frode Forland hadde dessuten med hilsen fra sosial- og helsedirektør Bjørn Inge Larsen. Vi ble tatt vel imot og fikk tid til å orientere professoren og hans sekretær om Utposten i tillegg til de formelle hilsningene. Deretter fikk vi en omvisning i biblioteket. Det er allerede mye brukt, særlig gjorde de flittige unge jentene bøyde over bøkene inntrykk.

Med dette er Utposten innlemmet og registrert i verdensbiblioteket, «symbolet på verdens samlede kunnskap». Utposten produserer og formidler en medisinsk kunnskap som er unik – erfaringer fra praksis fortolket og forstått innenfor den vitenskapelige tradisjonen vi står i.

Utpostens reise til Alexandria var vår måte å hedre det gjenåpnede biblioteket på, samtidig en verdig og passende markering av Utpostens 30-årsjubileum.

